

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра інноваційної економіки та цифрових технологій**

СИЛАБУС

**ЗЕЛЕНА ЕКОНОМІКА /
GREEN ECONOMICS**

Інформація про викладача	
Викладач	Кульганік Оксана
Науковий ступінь	кандидат економічних наук
Вчене звання	-
Посада	доцент
Адреса кафедри	м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25
Контактний телефон	(0432) 55-04-38, моб. 0982600662
E-mail	o.kulhanik@vtei.edu.ua
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання	https://m.vtei.edu.ua/course/view.php?id=355
Інформація про освітній компонент	
Статус компонента	Вибірковий
Освітній ступінь	Бакалавр
Навчальний рік	2026/2027
Анотація курсу	Метою освітнього компонента «Зелена економіка» є формування у здобувачів вищої освіти цілісного розуміння сучасних моделей економічного розвитку, орієнтованих на раціональне використання природних ресурсів, зменшення екологічних ризиків, забезпечення соціальної справедливості та досягнення довгострокової стійкості економічних систем. Курс спрямований на опанування теоретико-методологічних засад становлення «зеленої» економіки, її еволюції в контексті теорії сталого розвитку та інституційних трансформацій. У межах освітнього компонента розглядаються міжнародні сценарії та практики розвитку «зеленої» економіки, особливості формування споживчої культури та екологічної відповідальності, розвиток «зеленого» бізнесу й енергетики, а також ключові інструменти «зеленої» модернізації національної економіки. Значна увага приділяється формуванню та реалізації державної політики «зеленого» зростання в Україні, системі індикаторів оцінювання «зеленої» економіки, механізмам залучення «зелених» інвестицій і розвитку екологічно орієнтованих фінансових інструментів. Освітній компонент акцентує увагу на сучасних викликах кліматичної політики, процесах декарбонізації та переході до циркулярної економіки, а також на ролі «зеленої» економіки у повоєнному відновленні України з урахуванням принципів справедливого переходу та соціального виміру сталого розвитку. Поєднання теоретичних знань із практичними кейсами сприяє формуванню професійних компетентностей, необхідних для розроблення та впровадження «зелених» стратегій на рівні держави, бізнесу та територіальних громад.
Мова викладання	Українська

Результати навчання	Пояснювати сутність, еволюцію та концептуальні засади «зеленої» економіки в контексті теорії сталого розвитку та інституційних змін. Інтерпретувати категоріально-понятійний апарат «зеленої» економіки та визначати її взаємозв'язок із соціально-економічними й екологічними процесами. Аналізувати міжнародні моделі, сценарії та політики «зеленого» зростання з урахуванням глобальних викликів і регіональних особливостей. Оцінювати вплив споживчої культури та моделей виробництва і споживання на стан навколишнього природного середовища. Визначати передумови, пріоритети та інструменти формування національної політики «зеленого» зростання в Україні. Характеризувати роль «зеленого» бізнесу, «зеленої» енергетики та інновацій у забезпеченні сталого економічного розвитку. Застосовувати інструментарій «зеленої» модернізації економіки, включаючи механізми декарбонізації та переходу до циркулярної економіки. Аналізувати та використовувати систему індикаторів «зеленої» економіки для оцінювання ефективності екологічно орієнтованої економічної політики. Оцінювати можливості та ризики залучення «зелених» інвестицій, а також особливості фінансування екологічних проєктів. Розробляти пропозиції щодо формування та реалізації політики «зеленого» інвестування на національному та регіональному рівнях. Пояснювати роль України в міжнародних процесах «зеленої» модернізації, кліматичної політики та екологічного партнерства. Обґрунтовувати напрями використання принципів справедливого переходу та соціального виміру «зеленої» економіки в умовах повоєнного відновлення. Формулювати комплексні «зелені» стратегії розвитку для бізнесу, територіальних громад або державних інституцій. Критично оцінювати ефективність «зелених» рішень із урахуванням економічних, екологічних і соціальних критеріїв. Комунікувати результати аналітичних досліджень і пропозиції у сфері «зеленої» економіки фаховою мовою з дотриманням принципів академічної доброчесності.
---------------------	---

Тематичний план та оцінювання результатів навчання

Назва теми	Кількість годин				Форми конт-ролю	Бальна оцінка
	Усього годин / кредитів	з них				
		лекції	практичні заняття	самостійна робота здобувачів вищої освіти		
Тема 1. Еволюція та детермінанти розвитку інституційної моделі ресурсокористування	9	2	2	5	В, РПЗ, Д	5
Тема 2. Категоріально-понятійний базис «зеленої» економіки та зв'язок з теорією сталого розвитку	9	2	2	5	Т, УД, Д	5
Тема 3. Витоки та міжнародні сценарії розвитку «зеленої» економіки	9	2	2	5	РМГ, В, П, КТ	5

Тема 4. Споживча культура та навколишнє середовище	9	2	2	5	К, П, РМГ	5
Тема 5. Рамкові концепції економіки без споживання та зростання валового внутрішнього продукту	9	2	2	5	К, П, РМГ	5
Тема 6. Передумови формування національної політики «зеленого» зростання в Україні	9	2	2	5	В, РПЗ, Д	5
Тема 7. «Зелений» бізнес як запорука розвитку «зеленої» економіки	9	2	2	5	УД, Д, КТ	5
Тема 8. «Зелена» енергетика як провідна ланка «зеленої» економіки	9	2	2	5	К, П, РМГ	5
Тема 9. Ключові сегменти та інструментарій «зеленої» модернізації економіки України	9	2	2	5	В, РПЗ, Д	5
Тема 10. Стратегічні вектори національної політики «зеленого» зростання як необхідної умови суспільного прогресу	9	2	2	5	Т, УД, Д	5
Тема 11. Індикатори «зеленої» економіки	9	2	2	5	РМГ, В, П, КТ	5
Тема 12. Участь України в міжнародних процесах «зеленої» модернізації та екологічного партнерства	9	2	2	5	РМГ, В, П, КТ	5
Тема 13. “Зелені” інвестиції: головні детермінанти та інструменти фінансування	9	2	2	5	К, П, РМГ	5
Тема 14. Засади формування політики “зеленого” інвестування в Україні	9	2	2	5	К, П, РМГ	5
Тема 15. Циркулярна економіка як практичний вимір «зеленої» трансформації	9	2	2	5	К, П, РМГ	5
Тема 16. Кліматична політика та декарбонізація економіки: виклики і можливості для України	9	2	2	5	В, РПЗ, Д	5
Тема 17. «Зелена» економіка в умовах повоєнного відновлення: соціальний вимір та справедливий перехід	9	2	2	5	Т, УД, Д	5
Індивідуальне завдання	27			27	ІЗ	15
Разом	180 / 6	34	34	112		100
Підсумковий контроль	Екзамен					

Поточний контроль / критерії оцінювання	Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах: В – відповідь на практичних заняттях – 1 бал. РПЗ – розв’язання практичних завдань – 2 бали. УД – участь у дискусії – 2 бали. КТ – комп’ютерне тестування – 1 бал. Т – тестування – 1 бал. К – кейс-стаді – 2 бали. РМГ – робота в малих групах – 1 бал. Д – доповідь – 2 бали. П – презентація – 2 бали. ІЗ – індивідуальне завдання – 15 балів: неформальна освіта (курс на вибір) 7 балів (БУМ online: громадянська освіта в Україні https://vumonline.ua, Prometheus https://prometheus.org.ua/courses-catalog/, YouControl https://uacourses.youcontrol.academy/, Cities4Cities ACADEMY https://academy.cities4cities.eu/#5b0f58a4; участь у наукових заходах – 8 балів (конференції, семінари, форуми, воркшопи, наукові конкурси та олімпіади). Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів. Критерії оцінювання відповідно до Положення про організацію освітнього процесу здобувачів освіти.
Основні літературні та інформаційні джерела	1. Зелені інвестиції у сталому розвитку: світовий досвід та український контекст. Київ: Центр Разумкова, 2019. Видавництво “Заповіт”, 2019, 316 с. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2019_ZELEN_INVEST.pdf 2. Зелена трансформація та стала біоекономіка : монографія / за наук. ред. А. А. Олешко, О. Ю. Будякової. Київ : КНУТД, 2024. 497 с. 3. Івашура А. А. Сучасні тенденції розвитку зеленої економіки в умовах глобалізації та мінімалістичного руху : монографія / А. А. Івашура. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 115 с. 4. Кульганік О., Нагорний В. (2024). Сталий розвиток бізнесу: повоєнні пріоритети. <i>Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences</i>, 332(4), 358-365. https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-332-55 5. Кульганік О., Давидюк Л. (2025). Цифрові екосистеми для розвитку малого та середнього бізнесу: можливості та ризики. <i>Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences</i>, 348(6), 611-616. https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-348-6-87 6. Кульганік О.М. Тренди інвестиційної привабливості як засіб реалізації ресурсного потенціалу підприємства. <i>Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України: зб. наук. пр. IX Міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 14-16 вересня 2021 р. Вінниця, 2021. Ч. 1. С. 31-38.</i> 7. Макаренко С. С. Концептуальні підходи до діяльності лісогосподарських підприємств. <i>Економіка & держава</i>. 2019. № 2. С. 115–119. 8. Маковоз О.С., Передерій Т.С. Зелена економіка як запорука сталого розвитку. <i>Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток: монографія / За заг. ред. Л. Л. Калініченко. Х.: ФОП Панов А. М., 2018. С. 159-168.</i> 9. Мельник Л. Г. «Зелена» економіка (досвід ЄС і практика України у світлі III і IV промислових революцій): підручник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 463 с. 10. Наумова М. А. Розвиток ринку робочої сили в умовах зеленої економіки. <i>Інфраструктура ринку</i>. 2021. № Вип. 60. С. 151–159.

	URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/60_2021/30.pdf. 11. Орловська Ю. В., Квактун О. О., Кахович О. О., Дригола К. В. Державне управління зеленими інвестиціями як фактор сталого розвитку регіонів. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 16. С. 70–76. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/16_2021/13.pdf 12. Основні засади впровадження моделі «зеленої» економіки в Україні : навч. посіб. / Т.П. Галушкіна, Л.А. Мусіна, В.Г. Потапенко та ін.; за наук. ред. Т.П. Галушкіної. К.: Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 154 с.
Політика освітнього компонента	
Організація навчання	Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти. Розроблено завдання для практичних занять з освітнього компонента, при викладанні застосовуються сучасні методи навчання; при виконанні завдань використовується автоматизована система управління навчанням MOODLE, передбачено виконання ситуаційних завдань та самостійної роботи. Зараховуються результати неформальної освіти.
Інтеграція ІІІ в освітній процес	Згідно Політики застосування штучного інтелекту (ІІІ) http://www.vtei.com.ua/doc/dtu/pol/96.pdf Інститут заохочує відповідальне використання ІІІ для покращення та оптимізації процесу навчання. Здобувачі можуть використовувати інструменти ІІІ для таких завдань, за умови, що фінальний продукт є результатом їхньої власної інтелектуальної праці: 1. Планування та генерація ідей Використання ІІІ для мозкового штурму, пошуку нових ідей для теми, есе (з обов'язковим додаванням у запит посилань на україномовні джерела за тематикою дослідження). Створення кількох варіантів структури або плану роботи для подальшого власного вибору та опрацювання. 2. Допомога в дослідженнях Узагальнення великих наукових статей або звітів для швидкого розуміння їхньої суті. Важливо: це не замінює необхідності самостійного прочитання та критичного аналізу ключових джерел. Пошук релевантної літератури або джерел (з обов'язковою подальшою перевіркою їх існування та достовірності, оскільки ІІІ може вигадувати джерела). 3. Покращення власного тексту Перевірка граматики, орфографії та пунктуації у власноруч написаному тексті. Перефразування власних складних речень для покращення ясності та стилю. Переклад фрагментів тексту з іноземних джерел з обов'язковим подальшим редагуванням, оскільки автоматичний переклад часто буває неточним. Заборонене використання ІІІ (що вважається порушенням академічної доброчесності) 1. Пряме копіювання (Плагіат) Подання тексту, повністю або значною мірою згенерованого ІІІ, як власної, оригінальної роботи. Це стосується як цілих робіт, так і окремих абзаців чи розділів. 2. Використання під час контрольних заходів

	Будь-яке використання інструментів ІІІ під час іспитів, контрольних робіт, тестів (включаючи онлайн-тестування), якщо це не було прямо та письмово дозволено науково-педагогічним працівником для конкретного завдання. 3. Фальсифікація та вигадкування Використання ІІІ для створення фальшивих даних, неіснуючих посилань на літературу, фейкових цитат чи результатів досліджень. 4. Делегування ключових завдань Перекладання на ІІІ основного аналітичного чи творчого завдання роботи. Наприклад, замість самостійного аналізу ринкової ситуації здобувач дає ІІІ запит: «Проаналізуй ринок смартфонів в Україні та напиши висновки», а потім подає отриманий текст як результат власного аналізу.
Відпрацювання пропусків занять	Відпрацювання пропущених занять з поважних та неповажних причин здійснюється шляхом проведення викладачем опитування здобувача за темою в усній або письмовій формі.
Допуск до підсумкового контролю	Підсумковий контроль-екзамен. До екзамену допускаються всі здобувачі, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів. Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену. Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компонента, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені).
Академічна доброчесність	Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти. Політика застосування штучного інтелекту (ІІІ).
Інші складові політики освітнього компонента	Обов'язковою умовою формування фахових компетенцій здобувача є розвиток soft skills (м'яких навичок), а саме розвиток ефективних комунікацій, креативності, гнучкого і критичного мислення, що можливо за рахунок виконання самостійної роботи здобувача, а саме участі з доповідями у студентських конференціях, семінарах, гуртках, дискусійних клубах, проходження онлайн курсів (наприклад «Prometheus», «Coursera», онлайн-платформі HELP тощо), тренінгів з тематики освітнього компонента.

Затверджено на засіданні кафедри інноваційної економіки та цифрових технологій протокол № 01 від 12.01.2026.

Науково-педагогічний працівник

Оксана КУЛЬГАНІК

Завідувач кафедри

Валентина ХАЧАТРЯН